

BỘ KẾ HOẠCH VÀ ĐẦU TƯ BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
VIỆN NGHIÊN CỨU QUẢN LÝ KINH TẾ TRUNG ƯƠNG

PHƯƠNG HỮU TÙNG

**ĐỔI MỚI QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC ĐỐI VỚI PHÁT TRIỂN
NGUỒN NHÂN LỰC CỦA NGÀNH THAN VIỆT NAM**

LUẬN ÁN TIẾN SĨ KINH TẾ

Hà Nội - Năm 2018

BỘ KẾ HOẠCH VÀ ĐẦU TƯ BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
VIỆN NGHIÊN CỨU QUẢN LÝ KINH TẾ TRUNG ƯƠNG

PHƯƠNG HỮU TÙNG

**ĐỔI MỚI QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC ĐỐI VỚI PHÁT TRIỂN
NGUỒN NHÂN LỰC CỦA NGÀNH THAN VIỆT NAM**

Chuyên ngành: Quản lý kinh tế

Mã số: 9.34.04.10

LUẬN ÁN TIẾN SĨ KINH TẾ

NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HỌC:

1: TS. Nguyễn Mạnh Hải

2: PGS. TS. Mạc Văn Tiến

Hà Nội - Năm 2018

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan luận án là công trình nghiên cứu khoa học của riêng tôi. Luận án đã sử dụng các số liệu có nguồn gốc rõ ràng, được công bố theo đúng quy định trong quá trình nghiên cứu. Những kết quả nghiên cứu mà luận án đạt được là do tôi tự tìm hiểu, phân tích một cách trung thực, khách quan và chưa từng công bố trong bất kỳ công trình nghiên cứu khoa học nào khác.

Tác giả luận án

Phương Hữu Tùng

LỜI CẢM ƠN

Trong quá trình học tập và hoàn thành luận án, tôi đã nhận được rất nhiều sự quan tâm, giúp đỡ, động viên của gia đình, đồng nghiệp, các nhà khoa học, quý thầy cô, và Ban lãnh đạo Viện Nghiên cứu quản lý kinh tế Trung ương, Trung tâm Tư vấn quản lý và Đào tạo.

Tác giả xin trân trọng cảm ơn sự hướng dẫn khoa học sâu sắc của hai thầy hướng dẫn TS. Nguyễn Mạnh Hải và PGS.TS. Mạc Văn Tiên, xin cảm ơn các nhà khoa học tại Viện nghiên cứu quản lý kinh tế Trung ương, bộ môn Quản lý kinh tế và các cán bộ Trung tâm tư vấn và Quản lý đào tạo đã tạo một môi trường nghiên cứu đầy tính khoa học và thuận lợi để NCS thực hiện luận án của mình.

Tác giả cũng xin trân trọng cảm ơn Bộ Kế hoạch - Đầu tư, Bộ Công thương, Tập đoàn công nghiệp Than - Khoáng sản Việt Nam, Tổng công ty Đông Bắc - BQP, và các doanh nghiệp của ngành than Việt Nam đã tạo điều kiện thuận lợi cho tác giả trong quá trình điều tra, thu thập số liệu để thực hiện các nội dung của đề tài luận án.

Xin cảm ơn gia đình và đồng nghiệp, Thư viện quốc gia Việt Nam, Thư viện trường Đại học Nội vụ Hà Nội đã giúp đỡ tác giả trong quá trình thu thập tư liệu để thực hiện đề tài luận án của mình.

Xin trân trọng cảm ơn./.

Hà Nội, ngày tháng năm 2018
Tác giả

Phương Hữu Tùng

MỤC LỤC

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT TIẾNG VIỆT	v
DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT TIẾNG ANH.....	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG BIỂU	vii
DANH MỤC CÁC HÌNH VẼ, SƠ ĐỒ	viii
PHẦN MỞ ĐẦU	1
1. Lý do nghiên cứu đề tài luận án	1
2. Mục đích, ý nghĩa khi nghiên cứu đề tài luận án.....	3
3. Kết cấu của luận án	4
CHƯƠNG 1. TỔNG QUAN CÁC NGHIÊN CỨU VỀ QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC ĐỐI VỚI PHÁT TRIỂN NGUỒN NHÂN LỰC CỦA NGÀNH THAN	5
1.1. Tổng quan các công trình nghiên cứu đã công bố trong và ngoài nước về quản lý nhà nước đối với phát triển nguồn nhân lực ngành than	5
<i>1.1.1. Tổng quan các công trình nghiên cứu nước ngoài.....</i>	<i>5</i>
<i>1.1.2. Tổng quan các công trình nghiên cứu trong nước</i>	<i>10</i>
<i>1.1.3. Những vấn đề thuộc luận án chưa được các công trình đã công bố nghiên cứu giải quyết</i>	<i>17</i>
<i>1.1.4. Những vấn đề luận án sẽ tập trung nghiên cứu giải quyết.....</i>	<i>18</i>
1.2. Phương hướng giải quyết các vấn đề nghiên cứu của đề tài luận án	19
<i>1.2.1. Mục tiêu nghiên cứu của đề tài luận án</i>	<i>20</i>
<i>1.2.2. Các câu hỏi nghiên cứu của đề tài luận án</i>	<i>20</i>
<i>1.2.3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu của đề tài luận án</i>	<i>21</i>
<i>1.2.4. Cách tiếp cận, phương pháp nghiên cứu của đề tài luận án.....</i>	<i>22</i>
CHƯƠNG 2. CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC ĐỐI VỚI PHÁT TRIỂN NGUỒN NHÂN LỰC CỦA NGÀNH THAN	31
2.1. Nguồn nhân lực ngành than và phát triển nguồn nhân lực ngành than trong điều kiện kinh tế thị trường hiện đại và hội nhập quốc tế.....	31
<i>2.1.1. Nguồn nhân lực ngành than</i>	<i>31</i>
<i>2.1.2. Phát triển nguồn nhân lực ngành than trong điều kiện kinh tế thị trường hiện đại và hội nhập kinh tế quốc tế</i>	<i>36</i>
2.2. Quản lý nhà nước đối với phát triển nguồn nhân lực ngành than.....	43
<i>2.2.1. Khái niệm và một số học thuyết về quản lý nhà nước đối với phát triển nguồn nhân lực ngành than</i>	<i>43</i>
<i>2.2.2. Nội dung, phương pháp quản lý nhà nước đối với phát triển nguồn</i>	

<i>nhân lực ngành than</i>	48
2.2.3. <i>Đổi mới quản lý nhà nước về phát triển nguồn nhân lực ngành than</i>	50
2.2.4. <i>Tiêu chí đánh giá quản lý nhà nước đối với phát triển nguồn nhân lực ngành than</i>	52
2.3. Các yếu tố ảnh hưởng đến hiệu lực, hiệu quả quản lý nhà nước đối với phát triển nguồn nhân lực ngành than.....	58
2.3.1. <i>Các yếu tố khách quan</i>	59
2.3.2. <i>Các yếu tố chủ quan</i>	62
2.4. Kinh nghiệm về quản lý nhà nước đối với phát triển nguồn nhân lực ngành than của một số nước trên thế giới và bài học kinh nghiệm cho Việt Nam.....	64
2.4.1. <i>Kinh nghiệm về quản lý nhà nước đối với phát triển nguồn nhân lực ngành than của một số nước trên thế giới</i>	64
2.4.2. <i>Bài học về quản lý nhà nước đối với phát triển nguồn nhân lực của ngành than Việt Nam</i>	67
CHƯƠNG 3: THỰC TRẠNG QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC ĐỐI VỚI PHÁT TRIỂN NGUỒN NHÂN LỰC CỦA NGÀNH THAN VIỆT NAM.....	70
3.1. Khái quát về ngành than Việt Nam và thực trạng phát triển nguồn nhân lực của ngành than Việt Nam	70
3.1.1. <i>Khái quát lịch sử hình thành và phát triển ngành than Việt Nam</i> ... 70	
3.1.2. <i>Thực trạng phát triển nguồn nhân lực ngành than Việt Nam</i>	75
3.2. Phân tích thực trạng quản lý nhà nước đối với phát triển nguồn nhân lực của ngành than Việt Nam	80
3.2.1. <i>Thực trạng xây dựng định hướng chiến lược đối với phát triển nguồn nhân lực của ngành than Việt Nam</i>	80
3.2.2. <i>Tạo khung khổ pháp lý đối với phát triển nguồn nhân lực của ngành than Việt Nam</i>	82
3.2.3. <i>Tổ chức thực hiện phát triển nguồn nhân lực ngành than Việt Nam</i>	87
3.2.4. <i>Thanh, kiểm tra về phát triển nguồn nhân lực ngành than Việt Nam</i>	94
3.2.5. <i>Bộ máy quản lý nhà nước đối với phát triển nguồn nhân lực của ngành than Việt Nam</i>	98
3.3. Đánh giá thực trạng quản lý nhà nước đối với phát triển nguồn nhân lực ngành than Việt Nam.....	101
3.3.1. <i>Hiệu lực, hiệu quả quản lý nhà nước đối với phát triển nguồn nhân</i>	

<i>lực ngành than Việt Nam</i>	101
3.3.2. <i>Tổng hợp, đánh giá chung về quản lý nhà nước đối với phát triển nguồn nhân lực ngành than Việt Nam</i>	108
CHƯƠNG 4. PHƯƠNG HƯỚNG VÀ GIẢI PHÁP ĐỔI MỚI QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC ĐỐI VỚI PHÁT TRIỂN NGUỒN NHÂN LỰC CỦA NGÀNH THAN VIỆT NAM	117
4.1. Bối cảnh và những thuận lợi, khó khăn về đổi mới quản lý nhà nước đối với phát triển nguồn nhân lực của ngành than Việt Nam đến năm 2025	117
4.1.1. <i>Bối cảnh đổi mới quản lý nhà nước đối với phát triển nguồn nhân lực ngành than Việt Nam đến năm 2025</i>	117
4.1.2. <i>Thuận lợi, khó khăn và yêu cầu đặt ra về quản lý nhà nước đối với phát triển nguồn nhân lực ngành than Việt Nam</i>	118
4.1.3. <i>Cơ hội và thách thức về quản lý nhà nước đối với phát triển nguồn nhân lực ngành than Việt Nam</i>	120
4.2. Mục tiêu, quan điểm và phương hướng đổi mới quản lý nhà nước đối với phát triển nguồn nhân lực của ngành than Việt Nam đến năm 2025	123
4.2.1. <i>Mục tiêu đổi mới quản lý nhà nước đối với phát triển nguồn nhân lực của ngành than Việt Nam</i>	123
4.2.2. <i>Quan điểm đổi mới quản lý nhà nước đối với phát triển nguồn nhân lực của ngành than Việt Nam</i>	126
4.2.3. <i>Phương hướng đổi mới quản lý nhà nước về phát triển nguồn nhân lực của ngành than Việt Nam đến năm 2025</i>	128
4.3. Một số giải pháp chủ yếu đổi mới quản lý nhà nước về phát triển nguồn nhân lực của ngành than Việt Nam đến năm 2025	129
4.3.1. <i>Đổi mới về xây dựng định hướng phát triển nguồn nhân lực của ngành than Việt Nam</i>	129
4.3.2. <i>Hoàn thiện khung khổ pháp lý về phát triển nguồn nhân lực của ngành than Việt Nam</i>	132
4.3.3. <i>Đổi mới sự điều tiết của Nhà nước và tổ chức thực hiện phát triển nguồn nhân lực của ngành than Việt Nam</i>	137
4.3.4. <i>Tăng cường thanh tra, kiểm tra, giám sát về phát triển nguồn nhân lực của ngành than Việt Nam</i>	141
4.3.5. <i>Đổi mới cơ cấu tổ chức, bộ máy và cơ chế quản lý</i>	142
4.4. Điều kiện thực thi các giải pháp đổi mới quản lý nhà nước về phát	

triển nguồn nhân lực tại ngành than Việt Nam	144
4.4.1. <i>Đối với các cơ quan quản lý nhà nước.....</i>	<i>144</i>
4.4.2. <i>Đối với Tập đoàn công nghiệp Than - Khoáng sản Việt Nam và Tổng công ty Đông Bắc - Bộ quốc phòng.....</i>	<i>146</i>
4.4.3. <i>Đối với các doanh nghiệp thuộc ngành than Việt Nam.....</i>	<i>147</i>
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	149
DANH MỤC CÔNG TRÌNH ĐÃ CÔNG BỐ CỦA TÁC GIẢ.....	151
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	152
PHỤ LỤC	i

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT TIẾNG VIỆT

Từ viết tắt	Cụm từ Tiếng Việt
AT VSLĐ	An toàn và vệ sinh lao động
CB CNV	Cán bộ công nhân viên
CCTC CTM	Cơ cấu tổ chức công ty mẹ
CNKT	Công nhân kỹ thuật
CNH - HĐH	Công nghiệp hoá - Hiện đại hoá
CPH	Cổ phần hóa
CTCP	Công ty cổ phần
CT TNHH MTV	Công ty trách nhiệm hữu hạn một thành viên
DNNN	Doanh nghiệp nhà nước
ĐH	Đại học
LA	Luận án
NCS	Nghiên cứu sinh
NN	Nhà nước
NSLĐ	Năng suất lao động
PT NNL	Phát triển nguồn nhân lực
PTBV	Phát triển bền vững
QLNN	Quản lý nhà nước
SXKD	Sản xuất kinh doanh
TCT ĐB-BQP	Tổng công ty Đông Bắc-Bộ quốc phòng
TKV	Tập đoàn công nghiệp Than-Khoáng sản Việt Nam
TNHH MTV	Trách nhiệm hữu hạn một thành viên
TNTN	Tài nguyên thiên nhiên
VKD	Vốn kinh doanh

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT TIẾNG ANH

Từ viết tắt	Cụm từ Tiếng Anh	Cụm từ Tiếng Việt
AEC	Asean Economic Community	Cộng đồng kinh tế Asean
ASEAN	Association of Southeast Asian Nations	Hiệp hội các Quốc gia Đông Nam Á
AUN	Asean University Network - Quality Assurance	Tiêu chuẩn đảm bảo chất lượng giáo dục đại học
GICS	Global Industry Classification Standard	Phân loại chuẩn ngành công nghiệp toàn cầu
HRM	Human Resources Management	Quản trị nguồn nhân lực
ILO	International Labour Organization	Tổ chức Lao động Quốc tế
JOMEC	Japan Oil, Gas and Metals National Corporation	Tổng công ty dầu lửa, khí đốt và năng lượng Nhật Bản
NUS	National University of Singapore	Đại học quốc gia Singapo
OECD	Organization for Economic Co-operation and Development	Tổ chức Hợp tác và Phát triển kinh tế
SEED	Southeast Asia Engineering Education Development	Tổ chức phát triển Giáo dục Kỹ thuật Đông Nam Á
Vinacomin	Vietnam National Coal and Mineral Industries Holding Corporation Limited	Tập đoàn Công nghiệp Than-Khoáng sản Việt Nam